

VORA MAR

C A D E - PEGUERA

FEBRER 1976

han florit els ametlers

Una vegada més, en silenci, han florit els ametlers. Els que encara queden a Mallorca, naturalment. Els que foren plantats pels nostres avis prou enfora de la mar com per no esser suplantats, de moment, per boscs de ciment armat.

Quan Mallorca és més hermosa és per aquest temps, quan la neu vegetal dels ametlers florits contrasta amb la catifa verda dels bladars incipients. Gràcies a Déu, a Mallorca, a pesar de la febre turística, de l'especulació del terreny i de l'abandó del camp, li resten encara ametlers en flor. La naturalesa, encara que la maltractin, és així d'agraïda.

També pels comellars de Peguera hi sobreviuen encara alguns ametlers: els que no han tengut la mala sort de caure, per ara, dins qualque solar venal i edificable; els que cada any es segueixen vestint de blanc com novies verges d'altre temps, quan encara no existien els "bikinis" ni les sales de festa.

El fruit dels ametlers és qualque cosa més que un ingredient importantíssim dels torrons de Nadal i que els bessons torrats que acompanyen l'aperitiu, un dels invents més exitosos de la "societat de consum". El fruit dels ametlers és la mateixa flor, cantada pels artistes a ritme de vers, de forma o de color. El fruit dels ametlers són els tendres ametlons, sempre temptadors per a la gola atrevida dels infants. El fruit dels ametlers és la seva insistència en escampar puresa i esperança (és a dir: bellesa) per les planes de Mallorca.

L'ametler en flor ha esdevingut un símbol indiscutible de l'agre mallorquí, de la Mallorca que els illencs enyoram en el fons i que hem sacrificat en profit d'una indústria turística més enlluernadora que sòlida, diguin lo que diguin els nostres hotelers.

Potser encara ens resta capacitat d'extasiar-nos davant un ametler florit, com els poetes o els infants, que són (ho volguem o no) els qui governen el món. Potser l'actual crisi en els rams de la construcció i de la indústria turístic-hotelera ens faci obrir els ulls i girar-los cap a la terra que hem potonetjat (en el pitjor sentit que pugui tenir aquesta paraula).

La congelació de salaris, la devaluació de la pesseta, etc., són mesures "polítiques", si no equivocades, al manco discutibles...i discutides. La manca quasi total de planificació ens ha portat a un entreforc de camins (o millor dit: a un descampat) d'on és difícil sortir-ne.

Això sí: seguiran venint turistes, i ens quedarem tan contents si veim que enguany es tornen omplir els nostres hotels. Ens han contagiats el vici de mirar les coses només a curt plaç; però no hi ha ceguesa pitjor que la miopia enlluernada.

Potser el problema dels obrers sense feina serà discutible per alguns, però és tot un símptoma de que el gran colós turístic s'aguantava damunt peus de fang. Per forjar-lo, hem rebutjat altres quefers menys efímers i inestables, com són el camp i la indústria secundària.

Mentres tant, els ametlers segueixen alçant ses pancartes i banderes florals en senyal de protesta. Convendria no perdre'n la llavor, per tenir què menjar quan la gallina dels ous d'or del "boom" turístic s'aturi de pondre.

ayer

2

y

hoy

"DON ALFREDO S'ALEMAN"

Corría el año 1929 cuando llegó a Peguera para quedarse en ella para el resto de su vida un matrimonio alemán de mediana edad: D. Alfredo Wilkering y Doña Hilda Elena.

D. Alfredo, hijo de un pastor protestante alemán, nació en Alemania, se crió en Rusia, vivió en Chile donde ganó dinero, y desde el año 1929 a 1945, que fue cuando falleció, vivió en "Ses Platges de Peguera". Sus restos, juntamente con los de su esposa Hilda, reposan en el cementerio de Capdellà.

Su casa (que los antiguos de nuestro lugar llamamos todavía "Ca s'Aleman") la construyó en los años 1930 a 1932, mientras él y su esposa vivían en una de las casitas que "l'amo'n Guiem de Ses Barraques" había construido en donde actualmente está el hotel Carabela.

Era un hombre todo ejemplo, dotado de unas grandes virtudes humanas. Su lema era (y no sólo lo decía, sino que lo demostraba con hechos): "MORAL, CULTURA Y PATRIA". En el amplio jardín de su casa sembró un árbol de cada uno de los países en que había trabajado y vivido: el abeto, que simbolizaba a Alemania; la araucaria, en homenaje a Chile; el álamo, que representaba a Rusia; y el ciprés, como símbolo de la amistad.

Era un hombre rigurosamente disciplinado, con un gran cuidado y respeto por todas las cosas. A los pocos niños y niñas que había en "Ses Platges de Peguera" en aquella época, les regaló una hucha a cada uno para que hicieran ahorros, y "tots es diumenges els hi donava una peça de quatre cèntims perquè la posassin dins sa lladriola". Si algún muchacho producía algún desperfecto, como romper una bombilla de las calles, por ejemplo, D. Alfredo lo reparaba.

Daba clases de alemán, pero nunca cobró por ellas ni un solo céntimo. Decía que lo hacía como homenaje y amor a Alemania.

Durante los años de la guerra civil tuvo sus dificultades, pero nunca le faltó la ayuda y apoyo moral de las pocas familias que había en el lugar en aquel entonces.

Por ser protestante, D. Alfredo tenía previsto que habría inconvenientes para su enterramiento una vez fallecido. Sí los hubo, pero D. Alfredo había dado las oportunas instrucciones a sus posaderos, y con la ayuda de la familia "de Ses Barraques" lo solucionaron: Catalina Gayà Mayol fue la encargada de resolverlo, después de haberlo consultado con el Obispado. Hilda, su señora, había fallecido unos cuatro años antes.

Son muchas las cosas que se pueden contar de lo que fue aquel gran hombre. Como testimonio, ahí están todavía, en la calle Escuela, su majestuosa casa, "Ca s'Aleman", con sus árboles y las viejas piedras que presiden la entrada principal, y la marca imborrable que dejó en "Ses Platges de Peguera".

Son hechos que hablan por sí solos y que todavía son recordados por aquellos que tuvimos la dicha de conocerle.

Durante el mes de enero, la Junta Gestora de la Asociación de Vecinos de Peguera se reunió en dos ocasiones (los días 7 y 21). Fueron tratados 23 puntos, de los que cabe destacar los siguientes:

NOMBRE PARA LA PLAZA DE LA IGLESIA

Toma la palabra el Secretario, y manifiesta que en fecha 22 de mayo de 1973, la Junta acordó trasladar informe al Ayuntamiento, en el sentido de que no se oponía a la propuesta que D. Antonio Pou hizo en aquellas fechas a la Corporación Municipal, para que la futura plaza de la Iglesia fuera rotulada como "PLAZA DE MATILDE WARING".

Añade asimismo el Secretario, que en la citada propuesta, que fue trasladada a la Junta para informe, se incluía la oferta, por parte de los herederos de doña Matilde Waring, de proceder a su cargo al ajardinamiento de la futura plaza en el supuesto de que el Ayuntamiento accediese a dicha propuesta.

Como sea que el proyecto de la urbanización de la futura plaza de la Iglesia corre a cargo, en la actualidad, del Ayuntamiento de Calvià, y que por otra parte se ha sugerido que el nombre de aquella plaza debería ser llanamente el de "PLAZA DE LA IGLESIA", el Sr. Presidente creyó oportuno llevar de nuevo el asunto del nombre a la Junta, para que ésta, atendidos los razonamientos expuestos y el hecho de que tanto el solar que ocupará la plaza como los ocupados por la actual Iglesia Parroquial y la Guardería Infantil fueron donados para estos fines por los herederos de doña Matilde Waring, decida definitivamente el asunto en cuestión.

Se procede a votación secreta, que da el siguiente resultado:

5 votos a favor de la denominación "PLAZA DE LA IGLESIA".

5 votos a favor de la denominación "PLAZA DE MATILDE WARING".

2 votos en blanco.

El Sr. Presidente, haciendo uso del derecho que le otorgan los Estatutos, dirime la cuestión con su voto de favor, y establece que el nombre a solicitar para dicha plaza al Ayuntamiento de Calvià sea el de "PLAZA DE MATILDE WARING".

CARTELES ANUNCIOS PEGUERA

Informa el Sr. Presidente en el sentido de la conveniencia de situar, en distintos lugares de la localidad, sendos postes al efecto de poder anunciar las actividades de orden cívico que organice esta Asociación, el CADE, etc., y también para los anuncios oficiales del Ayuntamiento de Calvià.

La Junta acuerda instalar 6 tablones, y delega al Vocal Sr. Morell para que se ponga en contacto con la empresa a propósito para este fin.

RELACION OBRAS PRESUPUESTO 1976

Informa el Sr. Presidente acerca del requerimiento, del cual se ha dado noticia en el capítulo de "Lectura escritos", para que la Asociación proponga al Ayuntamiento las obras que crea deben ser incluidas en el presupuesto municipal para el presente año.

Después de un amplio cambio de impresiones, la Junta acuerda propo-

ner las siguientes:

OBRAS YA PROGRAMADAS:

- Urbanización de la Plaza de la Iglesia.
- Urbanización de la Plaza detrás del Hostal Porcel.
- Construcción de la escalinata junto al Hotel "Mar i Pins".
- Habilitación de las calles que acceden a las playas.
- Construcción de tres vías de enlace entre algunas calles de Peguera.
- Obras de confluencia de la carretera general con la carretera de "Cala Fornells".
- Construcción de una Guardería Infantil.
- Cobertura del Torrente de Torà, tramo hasta "Los Almendros".
- Ordenación del espacio colindante a la playa de Torà.
- Urbanización de la calle Rocasol.
- Construcción de un nuevo acceso a "Cala Fornells".
- Construcción ambulatorio y cuartelillo, en solar Telefónica.
- Segunda fase pavimentación asfáltica.
- Solución a los problemas de las aguas pluviales de Peguera.
- Alumbrado público de la carretera de "Cala Fornells".

OTRAS OBRAS SOLICITADAS:

- Gasto rótulos calles y placas ordenación tráfico.
- Arreglo elementos urbanísticos varios del "Pla de Peguera".
- Cerramiento zona verde pública y conexión de la antigua escuela a la red general del alcantarillado.
- Prolongación de la C/ Dragonera hasta la C/ de la Luz.
- Pavimentación e iluminación calle de Turó a Torà.
- Construcción de barandillas de protección en la travesía de Peguera y habilitación de bocas contra incendios en la misma.
- Construcción tramo alcantarillado C/ Mimosa, desde C/ Atalaya hasta C/ Rosal, y construcción tramo alcantarillado C/ Malgrat, desde frente Hotel Nilo hasta la carretera general.
- Construcción de una pista de patines en la explanada que cubre el "parking" de la playa de Torà.

LIMPIEZA GENERAL ALREDEDORES DE PEGUERA

El Sr. Presidente dice ha incluido este punto de la orden del día a petición de D. Gabriel Seguí, según consta en el capítulo de ruegos y preguntas de la anterior sesión. Propone a los reunidos que den su conformidad a la propuesta comentada: producir una limpieza a fondo de todos los alrededores de Peguera. La Junta lo acuerda, y a propuesta del Sr. Presidente delega al Vocal Sr. Gayà Salom para que se haga cargo de la dirección de los trabajos.

ALTAS SOCIOS

En las sesiones celebradas durante el mes de enero, fueron aprobadas por la Junta nada menos que 14 altas de nuevos Socios, lo cual es un indicio de que la Asociación va interesando cada vez más y de que la campaña de captación promovida recientemente va surtiendo su efecto.

S. J. P.

ANAU VIUS ...

... I teniu els ulls ben oberts, vosaltres, pares i educadors, quan els nostres fills, germans, nebots, fiols, alumnes i nosaltres mateixos ens posam davant el televisor qualsevol dissabte a migdia. Allà hi ha una trampa molt ben camuflada.

La nostra Televisió Espanyola ens passa un film molt maco, amb una nina petita, moltes muntanyes, arbres, natura...Ja sabeu.

Lo que per ventura no ens ha cridat tant l'atenció --per desgràcia-- és tot el muntatge comercial que una colla de productes, que van des de catifes i vestits fins a publicacions variades (passau pels productes que volgueu, que de tot hi ha), han fet perquè els nostres infants, encara no preparats contra els embats de la manipulació publicitària, es gastin els seus pocs doblers dels diumenges.

Es una vertadera pena que un film tan meravellós i educatiu sia emprat per aquests fins tan poc honorats.

I això no és cosa nova. Lo que ha passat amb "HEIDI" i aquesta coa de productes, es ve repetint de molt de temps enrera: amb els Pallassos, "Pippy" i altres herbes, que no essent tan educatius varen servir per lo mateix, per fer-nos xuclar productes i més productes totalment innecessaris.

Ara bé: davant això, els pares i els educadors, ¿què podem fer?

No descobriré les Amèriques si us dic que és tasca nostra, que ja n'estam ben escalivats (crec jo), de dirigir i controlar un poc les hores que els nostres petits estan davant el televisor i els productes que aquest indueix a comprar.

Dins aquest film hi ha elements pedagògics indubtables, com són: amor a la natura, vida sana de les muntanyes, importància de les coses sense importància, amor als animals, innocència, etc.

Però anau vius, que també hi ha perills, i el més gros és voler que el nin ja entri totalment a formar-hi part dins la RODA CONSUMISTA dels majors.

Francesc Jiménez

... ANAU VIUS!

Iniciam aquest mes la publicació d'una crònica escrita fa set anys, amb motiu d'una excursió duita a terme per un grup de joves de Peguera, que aleshores tenien una quinzena d'anys. Per la seva amenitat i perquè els personatges són coneguts de la majoria dels nostres lectors, creim oportú dedicar-li un espai durant tres mesos consecutius (un per cada dia d'excursió). Aquesta narració, al cap i a la fi, és una plana més de la petita història del nostre poble, i no és just que quedi arraconada.

L'autor, En Lleonard Muntaner, és avui un dels principals responsables de VORA MAR i una promesa ferma dins el camp de les nostres lletres i de la nostra investigació històrica. Amb el seu beneplàcit publicam aquest fruit primerenc de la seva ploma.

V. M.

" TRES DIÈS A LA VALL D'OR "

PETITA CRONICA D'UNA GRAN EIXIDA,

ESCRITA P'EN "TÒFUL DE SES TARONGES",

AMB UN PRÒLEG D'EN "TUMEU DE SA CAPELLETA".

PROLEG

No sé de qui sortí sa idea. Per més que he investigat, no ho he pogut aclarir. Lo cert és que fa temps, un dia que (cosa rara) anàrem a fer es "gamberro" per sa iglèsia, se'n començà a parlar. Ara que hi pens, crec que va esser es capellà es qui heu proposà, i tots diguérem: "Amèn!" Ell continuà: "Podéis ir en paz". I heu deixàrem per un altre dia.

Es pla, que a poc a poc s'anà arrodonint, era aquest: anar a passar un parei de dies a Sòller durant se vacances de Nadal. Amb s'assessorament d'En Víctor López, es practicant de sa farmàcia, que además de vendre supositoris és "sulleric", enrengàrem la cosa.

Lo primer de tot fixàrem fetxa: de dia 2 a dia 4 de gener de "s'any de sa Lluna"1969. Es nostro cau seria SA CAPELLETA, una espècie de casa d'exercicis que està a mitja horeta, a pas de peató, de sa ciutat de ses taronges.

Es dia abans de partir anàrem en comissió de casa en casa per resoldre sa darrera "pega": sa intranquilidat de ses "mamàs". Es capellà se cansà de repetir es mateix "rollo"; pareixia un "disco" retxat: "No pas-seu pena per s'al.lot, que ja li tendré esment; li faré passar el rosari cada dia".

Així n'arribàrem a replegar una bona guarda. Vetaquí sa fitxa de cada un:

En Toni de S'Hort, que males llengos diven que és un bon cuiner.

En Tià d'es Colmado, brusquer nº 1, de qui no importa dir res perquè tothom el coneix.

En Jaume de s'Estany, brusquer nº 2 quant son pare no el veu.

En Miquel Morlà, un al.lot molt bon al.lot, que només fa mal an es pa.

En Juan d'es "Platero", un bergantell amb vocació de "donjuan", que a estones sap fer es sèrio.

En Bruno d'es "Bahía", un "ye-ye" sense antecedents penals, a pesar

d'es seu aspecte.

En Lleonard i En Manuel de "La Esmeralda", dos germans molt avenguts i que s'assemblen molt: tots dos tenen es nas enmig de sa cara.

Mossèn Pere Orpí, es capellà de Peguera, un bon amic a qui Déu conservi sa paciència per sofrir-mos.

En total, nou. S'únic que mos va fallar, per fer sa desena completa, va esser En Guiem de Cala Fornells. No sabem si per por d'un costipat o perque aquells dies li tocava estar de guàrdia davant "Mary Franch", lo cert és que a darrera hora va fer anques enrere. Pitjor per ell.

DIJOUS 2 DE GENER

Abans de donar les 10 i busques mos trobàrem tots es companys a s'etació de Sóller. Sols en mancaven dos, que hagueren de venir amb son pare i sa mare per despedir-los. Mos estenguérem ses mans; En Tià va esser es primer, i es capellà també hi aficà es nas, dient: "No se preocupin, se portaran com homos fets i refets".

Bono: després de comprar es passatges (de segona, perque no hi havia tercera), mos embarcàrem en so primer vagó que En Tià va veure, "perque allà on va ell hi anam tots (és una cosa així com es "ministre d'es moviment"). Ja som dins es tren, i tothom escui un company per seure-hi devora. Ja vos poreu imaginar (amb allò que diuen es forasters de "dime con quien vas y te diré quién eres") qui se va juntar.

Després d'uns cinc minuts, es presenta lo que mos faltava per fer es dos reals justs: una altra bubota negra, que per lo vist també anava a Sóller amb una escolania de no sé on, que en lloc d'escolans pareixien dimònions d'es més petits.

Dins es tren, o lo que allò fos, se comença a armar lo que noltros deim "choteo", encaminat, com sempre, per sa testa visible (i tan visible!) d'En Tià. Es capellà xerrava amb s'altre davant de tot, perque darrere està reservat p'es mutilats de guerra, i d'això cap d'es dos en tenia res.

Tots junts, en sonar es "pito" d'es tren sortírem defora a prendre s'aire (bono, a prendre s'aire és un dir). Es dos primers quilòmetros varen esser a base de "piropos" a qualque nina de Ciutat que passava i mos sentia, ademés d'un gargai que En Tià tirà dins un cafè que un pobre camarer portava dins una palangana; no sé com va acabar, perque se'n sentiren de paraulotes per sa portalera!

Cantant anàvem quan arribà es primer túnel. Mos paresqué que el món mos queia damunt; però encara dins sa foscor seguíem cantant allò de "Conocíi a Maribeeel..." A cada estació En Toni baixava per fer-se es graciós; es valent, que havia baixat d'es tren, pujava després a tot galop. En Juan pensava en una altra cosa; sospit que no era en Na Maribel, però qui més qui manco pensava amb ella. En Miquel, tan feliç i alegre, per mi té pensaments filosòfics, perque mai pensa en res. D'En Bruno no importa dir res, basta sebre que és un segon ministre d'es moviment. Es qui me xoca és En Manolo, que les mata callant: davant, mans plegades, i darrere és capaç d'adreçar un llamp forcat. ¿I d'En Nardo què en direm? Bon altre, que per seguir sa corrent també és bo, ademés de ses seves manies i altres herbes.

Unes files davant noltros hi havia una monja, que ademés era agustina (per si no li bastàs ja es ser monja!). Si no va tornar loca, poc li faltà, perque de tant en tant En Tià i En Toni en deien qualcuna, i ets altres seguien sa broma, que aquella santa dona (que no sé si ho és) se senyava de cada dos pics tres.

A la fi arribam a Sòller. Baixam d'es tren abans d'anar enlloc. I ja som partits cap a sa "Recturia" escales per avall, amb s'esbart d'escaravats d'escolans, que si En Jaume no m'avisava en trepig un. Arribats a sa plaça major, es dos capellans anaren a demanar ses claus a s'Excel.lentís sim i Il.lustríssim Senyor Rector i Arxipreste de "Súller", etc. etc., qui molt bé else va rebre... encara que tots dos venguessin nafrats.

Enmig de sa plaça, un brollador. En Toni amb so gaiato esquitxava En Miquel, En Juan i En Bruno. En Jaume hagué de berenar amb En Manolo, per tots dos fer honor a sa seva panxa buida. En Nardo va comprar tabac; per mi degué anar a s'estany per veure una dependentona sullerica que allà hi havia. Ara que, això sí, quan passava qualque nina sullerica, En Toni ja hi era, dient-li: "¿Vols esser meva, nina?" Ca, ni el miraven, i quant i menys li contestaven!

En Jaume desaparequé, i era que havia anat a comprar-se una boina per fer planta. Bona planta feia! Ni es més beneit d'es poble! Es que no vos ho poreu imaginar: un homo tan gran i gros, i que per refitó li posin boina! Ni un penjat amb un pam de llengo defora faria manco planta que fa ell! I En Miquel seguia mans plegades i mirant a cada costat, perque li digueren que no se fiàs d'es sullerics.

Jo trobava que no se sentia molt de renou; feia estona que ni an En Tià ni an En Toni no else vèiem. Era que es cuiner (o sigui, En Toni), es segon (o sigui, En Tià) i es "pinche" (o sigui, En Juan) havien anat a fer sa compra per dinar. Mentres tant En Nardo (que és més golós que ses beies o que ses senyores burgueses de París, aquelles que només mengen bombons amb "xicolati") s'aturà a una pasteleria a comprar tarta, i ni més ni manco que de poma confitada! Quan va sortir, allò paresqué s'Auxili Social, de tant de demanar. Però poríem esperar d'asseguts, perque aquell no dóna ni un xigarro (bono, d'això no en pot donar, perque mai en du).

Mancant-ne tres d'es nostros, tots pujàrem per amunt cap a lo desconegut i per veure, que era sa Capelleta, a uns dos quilòmetros d'es poble. A sa pujada tot eren gemecs. Vos dic que l'hi trobàrem feixuc an es camí! En Jaume, de sa berenada que havia fet a sa plaça, pujava amb ses mans en es ronyons. En Nardo rossegava es cul per ses roques, i no és que cercàs pedretes, de lo que ell diu minerals.

Després de s'esforç de sa pujada, a la fi arribàrem a sa Capelleta sullerica. Hi trobàrem dos homos: un que se'n cuidava de la casa, i un altre molt més jove que digué esser seminarista (tendria l'homo uns devuit anys). Res: mos mostràren la casa: dormitoris, foganya, menjador, etc. O sigui, lo que tenen totes ses cases, ademés d'una petita capelleta que per noltros degué esser massa grossa (i si no, demanau-ho a D. Pere). Ade més d'una cuina amb sa seva gelera, i per si fos poc, fogons de "propano". Cada quarto donava a una galeria, que més que galeria pareixia mirador.

Sortim defora per anar a veure una capella que hi havia abans de sa casa, molt més garrida, adornada per dedins i per defora amb estalactites fetes de sac i guix. Sortim, i l'homo tanca. De darrere sentim un crit so ta una marjada: era es "pinche" Juan que havia pres mal camí amb En Tià i En Toni.

Es capellà es despedí d'aquell homo i es seminarista, i allà quedàrem noltros tot sols. Bono, tot sols no, perque el Pare Pep i s'escolania d'angelets quedaren a dinar defora, gràcies a Déu només per un dia.

Entram dedins, i en manco que canta un gall tothom tengué llit i company per jeure. En Toni devora En Tià, dins una cambra que justament es comunicava amb altres dos tords: En Bruno i En Juan. S'altra, sa d'es capellà, gran i comfortable, d'un sol llit, sillón, mirai, etc. etc. Tots ja sabem lo que són es capellans: uns senyorots. S'altra cambra, segons com ho mirem, ja no estava tan ben composta: En Jaume amb En Miquel. Segons em va dir un d'es grup, que p'es seu bon nom no el vui anomenar, En Jaume es volia aprofitar d'En Miquel perque aquest dúia mil (1.000!) pes-

setes, i trobava que eren moltes per ell tot sol i esperava porer-hi tenir part. Després, es dos germans privilegiats, En Nardo i En Manolo, que dormiren dins sa darrera cambra, on hi havia quatre llits.

Comença sa tasca dins sa cuina. En Toni, cuiner aprofitat, taiava sa lletuga. En Tià remenava, i es "pinche" no en feia ni brot. Latres d'atún, sardines i demés dins un plat amb herba damunt: allò pareixia un camp d'aufauç. O sigui: a mi no em feia menjera (bono, és que jo som molt triat). An es meu veure pareixia plat exquisit de conis afamats.

En posar-lo damunt sa taula, paresquërem aucellots. Li pegàrem com a morenes. Ni si allò fos tar ta amb nata! Manco En Nardo, que és un poc especial amb això de menjar (i en lo altre). En Jaume trobà un cuc dins sa lletuga, i sort que va esser blanc, perque si no, ningú dina, de sa bavarada que hagués amollat; així i tot li mossegà es capet (pobre animal!). En Nardo ja tengué què xerrar: "Ja vos ho deia jo! Em feia mala espina aquest dinar tan verd!".

Lo normal va esser que acabàs bé, perque havíem començat resant (en cara que això de resar...), que era lo que volia es capellà, però no ho conseguí: allò de sa cançoneta no va anar gens bé, i a la fi hagué de be neir sa taula, i prou de "reso".

Mos aixecàrem, i tocà escurar es plats a D. Pere, En Jaume i En Nardo (de major a menor). Ets altres anaren a descansar un poc. Es capellà feia neta sa taula; En Jaume i En Nardo fregaven es plats. Pareixien bugaderes que no havien fet altra cosa mai, encara que qualche plat duqués més de dos pams d'oli. Venga "Vim" i passades amb so fregai! De tant en tant hi anava En Tià fent befa, i dient: "Més brillants, al·lotets! Fregau, fregau! Else vui ben nets!". I aquells dos posaven uns morros de pam. Quan tots tres varen haver acabat, es capellà volgué anar an es Port de Sóller. Estant-hi tots d'acord, ja li hem envelat cap a "Súller".

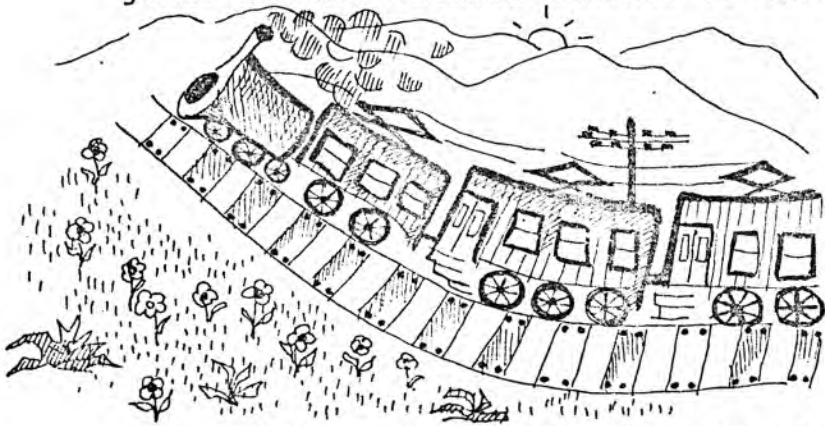
Després de baixar an es poble, se n'anaren a peu tots manco es capellà i En Nardo, que esperaren es tranvia fins a les 4. Com que era molt prest, entraren tots dos a un bar a prendre un cafè i una "pepsi-cola" respectivament. Mentres tant, es miraven la feta i observaven sense dir res, per estudiar amb pipella sicològica sa idiosincràsia d'es poble ("aquí se respira").

Una cosa curiosa és de contar, per veure lo xafardera que és sa "sucidat sullerica": Dins es cafè hi havia un municipardal (vui dir: municipal) que glopetjava aigordent. Per allà passà un homo, que vegent es municipal s'atura i entra com un llamp, dient-li: "Escultau, l'amu'n Tumeu, he vist davant sa rectoria dos cotxus aparcats, i es discu de prohibició tumbat en terra. Nu vus hu dic per res, però si vuleu anar a dunar una vulteta per allà..." Es municipal respongué tot ingenu: "Ah, sí! Es que es discu era de cartó i es vent l'ha tumat; fins que es batle nu en faci pular un de nou, es cutxers en pudran fer de ses seves". Aquell "homo", tot esculat, tocà el dos amb sa coa enmig de ses cames. D. Pere i En Nardo feren sa mitja, i sortiren fent es seu comentari.

Es tranvia no havia arribat encara, i se n'anaren a donar una volta. De cop i resposta, passant per una tenda on dins es mostrador hi havia un petit microscopi sense preu, an En Nardo li entrà per s'ui dret, i fort i no et moguis volgué entrar a aficar-hi es nas. Aquest pic sa se va curiositat sortí mal parada, perque el feren esperar més d'un quart

d'hora. S'ànima li pegà an es peus quan s'entregà es dependent i li va fer sebre que valia... 500 pessetes i "pico"! Encara que no se'n recordi d'es "pico", sortí tot escapat davant es preu escandalós d'aquell microscopi de jugueta, que tenia més "ceros" que peces.

Agafaren es tranvia. Qui va fer es fener va esser es capellà, pagant 8 pessetes una damunt s'altra, i cap an es Port falta gent! Uns petits cartells recordaven sa prohibició de fumar dins es tranvia, però a pesar de tot ells seguien fumant. Es revisor anava i venia amb un puro a sa boca (això és Espanya!).

A devers la mitat d'es trajecte, es grup de desertors pujà p'es vago de davant: estaven cansats de caminar. Però anaren vius: només pagaren dues pessetes en lloc de quatre. Però no estava aquí es rè: abans de pujar an es tranvia havien fet "auto-stop". Passà un carro, i l'aturen, i es carreter després de donar sa volta else demana: "Un vuleu anar?" - "An es Port", contesta En Tià. Aquell bon homo se treu una tarifa, cantant: "An es Port són 75 pessetes". - "Ca, heu deixarèm anar!" I li giraren s'esquena, blancs com sa paret.

Arribats an es Port, baixam i mos n'anam a veure es mollet d'allà. Eh Nardo ja hagué de saludar gent; no sé com s'arregla, però d'ençà que arribarem en saludà devers sis o set. Res: ni que fos missèr!

Mos passetjarem i mirarem un poc tot allò. De repent, En Tià entrà dins una tenda de "souvenirs". Allò a mi em matà: Justament uns "souvenirs", que en es poble n'està estibat, i de cada vegada més! Pareix que se reprodueixen com a rates! ¿I què vos pensau que comprà? Idò un mocador lila, que pareixia que estàvem en temps de Corema. Li costà 40 pessetes. En Nardo li digué: "Haguessis pogut venir a ca-nostre; el t'hagués donat més barato". En Toni i En Bruno també en compraren un, ademés d'En Jaume, per si no li bastava sa boina. Allò ja no tengué nom, i m'estim més no xerrar, no fos cosa que si heu sap que som jo, em posa sa boina i m'estreny es mocador un poc més de la compta; llavors sí que trauria un pam de llengo, però aquest seria jo.

Sortits de sa tenda, anam a seure un poc vora mar (sic). Després se n'anaren En Toni i En Tià a "picar", i ets altres partírem cap a sa iglèsia. Heu mirarem tot: estil, quadros, es Betlem (D. Pere hi posà 3 pessetes perque es pròxim any puguin comprar més pastorets).

En sortir d'es temple agafarem es tranvia i esperarem fins a sa darrera hora En Tià i En Toni. Partírem sense ells. Haguérem d'anar drets perque es seients estaven ocupats.

Arribam a Sóller un poc preocupats p'es cuiners, que no eren a sa guarda. Sabíem que sense ells no sopariem. En Nardo hagué de comprar pastilles per ses angines: quan no té bony, té forat.

Pujam tots junts cap a sa Capelleta, i quan anàvem p'es carreró des torrent passà un carro, i per fer un poc de befa tots li diguérem a un pobre pagès que devia venir d'es treball: "Bon vespre, l'amu!". Aquell homonet quedà retgirat en sentir aquell coro de véus de pollastrells, i no li quedà més remei que dir: "Bona nit!", sense sebre ane qui ho deia. Sa mateixa jugada se repetí moments després amb un altre carro, i així tot es camí de "cachondeo".

Arribats a dalt, no vérem ses claus davall sa pedra. Eren En Toni i En Tià que ja havien entrat. Los trobarem fent es sopar, i segons mos digueren, per anar a Sóller feren "auto-stop", i aquest pic else va anar bé.

Sopàrem com a senyors de Ciutat: ous frita amb herba de sa que havia sobrat es migdia. En Toni va fer es plats i En Tià va abocar es vi, i de bell nou es "reso", que aquest pic 'sortí molt millor que a migdia.

Quan vàrem haver sopat, aquesta vegada "en suma tranquilidad", tocà fregar es plats an En Bruno, En Miquel i En Manolo. Lo primer feren sa taula neta. També se'n desfeien bé dins sa cuina, sobre tot En Bruno, que s'hi arromangà. En Miquel no anava de bromes: escurava cuieres i forquetes. I En Manolo que, "dicho sea de paso", feia només lo necessari.

Es capellà i En Nardo, "en menos que canta un gallo" se n'anaren a cercar llenya per encendre sa foganya. Ets altres dins ses cambres jugaven o en feien qualcuna.

Encès es foc de sa foganya, mos escaufàrem tots manco En Toni, En Jaume, En Tià i En Miquel, que se'n volgueren anar an es poble a "pescar", però per mi això de "pescar" va esser per ells trobar cala buida i caminar molt.

Ets altres quatre quedaren amb so capellà davant es foc, xerrant i cantant alguna que altra cançó, alternant amb qualque xiste.

I quan manco mos ho pensàvem se presenta En Víctor. Després d'haver-se'n anat aquells quatre, vengué l'homo, calat fins an ets ossos. S'escaufa un poc, i mos posam a cantar. En Víctor donà una exhibició de ses seves qualidats de tenor, amb una veu que feia tremolar es pis. S'únic que desafinava era En Nardo, que cada pic desbaratava; crec que no el traqueren defora perque Déu no va voler.

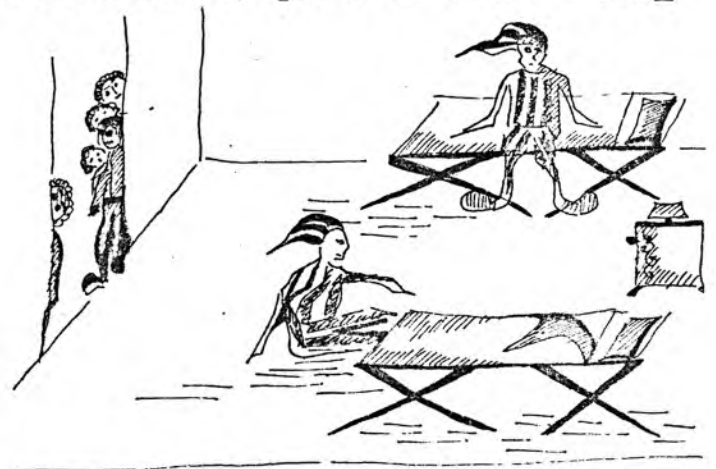
A la fi En Víctor, escanyat, se'n va anar, dient que l'endemà tornaria i duria taronges, "muniatus turrats", pa i vi per dir missa, etc. etc. Mos despedírem, i estàrem una estona més endoiant.

A les dotze o s'hi feia avinent, toquen a sa porta. Ja està: eren ets altres. Entren, s'escaufen un poc, i a jeure s'ha dit, cadascú dins es seu llit.

Apagàrem es llums, i de prompte es sentí un renouet un poc gros: es llit d'es capellà que havia caigut. Un moment després caigué En Miquel, i se'n sentiren de riaies! Dins sa cambra d'es germans hei havia quatre llits; primer caigué es d'En Manolo, que en pijama s'hagué d'aixecar; després caigué es de devora, quan ell s'hi aferrà, i per últim es d'En Nardo, que per afegitó tomà una ribella, essent es renouer més escandalós. Res: allò pareixia una casa de locos. Això va esser obra d'En Toni i En Tià. Es llits eren d'aquests d'estidores, i else posaren caic no caic, i quan se remenaven un poc es llit tombava.

Després d'aquesta feta se sentiren veus. Jo crec que venien d'es dos quartos comunicats d'En Toni-Tià i Juan-Bruno, que a lo vist se pegaven coixinades.

D'es qui fins ara no he xerrat és d'En Jaume, que el pobre va esser es qui rebé més: dos que ja estic cansat d'anomenar li posaren una bossa d'aigo dins es llit, i quan se colgà la rebentà i n'hi va haver de brou per tot! Imaginau-vos En Jaume passat per aigo, i de mala manera. Això que haureu sentit dir, de que dormí amb En Miquel, és mentida, perque hagué de dormir dins es seu llit i amb una tovaiola damunt es bassiot.

Devers la una, ja no se sentia tant de renou.

La inflación, el coste de la vida, la crisis turística y todo lo de más, que viene a ser, bien resumido, lo mismo... han frenado la tan rápida y ascendente como próspera vía que llevaba al hotelero a enriquecerse, incluso a hacer millones, en pocos años. Todo esto ocurría en aquella espléndida y única época que fue, más o menos, de los últimos años cincuenta al sesenta y cinco. Naturalmente que todos lamentamos el retroceso, el baluarte, porque nos estábamos beneficiando también. De su florecer nacía entre la capa media social una nueva burguesía, una nueva clase. Entonces los camareros eran los reyes de la "mandanga" (luego pasaron a serlo los albañiles). "¿Y hoy?", me preguntará Vd. Para mí, como siempre, lo siguen siendo los futbolistas...

A lo que íbamos. En aquel ayer añorado y solvente, el hotelero se permitía el lujo de pugnar, o de tener, el cocinero más popular de la zona (popular por sus sabrosos guisos). Aún no se habían extinguido y pululaban "chefs" curtidos en las escuelas que fueron cátedra, como fueron las cocinas de los famosos: Hotel Victoria, Formentor, Mediterráneo, Patio, Alhambra, etc. Y como era rito y obligación, cada hotel de categoría poseía una plantilla de camareros de oficio. Los ingresos, los tiempos que se corrían y la calidad del turista que llegaba, permitían remunerar a gusto. Para dar un ejemplo y una simple visión de cómo funcionaba la cosa, diremos que entonces un primer camarero del hotel Bahía o Villamil, por sus conocimientos técnicos y prácticos, servía para desempeñar el cargo de "maitre" en una residencia u hotelito. En cambio, los camareros de esta categoría de establecimientos, al ingresar en un hotel de los de tres estrellas, empezaban por el grado de ayudante. Hoy no es así, ni mucho menos. Cualquier "quisque" con americana blanca tiene plaza, sin importar la categoría del hotel. Las razones son obvias y bastante conocidas, y duelen.

A mí me afecta mucho el pensarlo. Me ha tocado conocer y vivir las dos épocas, y posiblemente --que las habrá-- también veré la tercera y una cuarta. A la que no tardará en llegar me la figuro muy americana: todo en recipiente. El cocinero sólo tendrá que abrir la lata y calentar su contenido. "ABRELATAS" será su nombre, y vendrá a ser sinónimo de cocinero. También me imagino la cuarta etapa: las comidas se darán sintetizadas, como en la novela de Llorenç Villalonga "Andrea Victrix". La pastilla se tomará con un vaso de agua fresca y clara cuando se le apetezca a uno. En fin: la que nos espera! Y todo tilda en la abolición de la cocina, que no resulta más que un tinglado de problemas y de gastos.

El picaresco hotelero --el de Peguera es más listo que ningún otro, porque la mayoría saben de cuántos sacrificios les ha costado levantar su "pequeño" imperio a copia de años, de temporadas--, se ha percatado (y quién no!) de que aquello de poder presumir y de sentir halagar la buena cocina de su hotel ya no interesa, ya no es posible. Ya no importa un "chef" de las comilonas que al terminarlas se lamían los dedos, sino que lo importante es encontrar un cocinero --que los hay-- normal, pero con la particularidad y cualidad de que es un buen economizador. Todo cocinero de oficio, por lo natural (si no todos la mayoría), si quiere --ay!-- sabe defender la despensa. Pero en estos tiempos de indiferencia, de poco respeto y poca "moral" profesional, los hay muy pocos que "quieran" romperse, por llamarlo de alguna forma, los huesos y la cabeza para defender la peseta al dueño. Así pues, cocineros listos y apañados ante el fogón, no resultan economistas, y otros menos listos en confeccionar los respectivos "menús", a la larga resultan ser excelentes economistas. Podría dar pelos y señales, pero no sería cosa de buen gusto, y vale más callar.

Total: que el hotelero se ha aprendido (y si aún no lo sabe viene siendo hora de que lo sepa) que le conviene más un economizador que un cocinero de paellas succulentas. Hay aquí una tercera parte en juego, y que es ya carta de naturaleza entre nosotros: la poca duración de los empleados en un mismo hotel, salvo excepciones, claro. Principal "handicap" y problema con que topa hoy el hotelero.

Resumiendo: ¿Quién se lleva el gato al agua? ¿el cocinero economista, o el cocinero de manos de ángel?

Gabriel Tomàs

¿COCINERO O ECONOMISTA?

Refranys i educació

El riquíssim refranyer eivissenc ha tengut dos entusiastes recopiladors: Un al segle passat, el nostre Arxiduc, que el publicà dins la seva obra magna "Die Balearen" (1), i l'altre D. Antoni Costa Ramon, que el publicà dins la "Historia de Ibiza" de Mn. Isidor Macabich (2).

Els refranys que fan referència a l'educació són més aviat poquets, una dotzena en total.

N'hi ha que tracten qüestions de psicologia infantil, i així tenim:

-- Un retrat psicobiològic, un tant despectiu, d'un adolescent:
"Al lot de quinze anys, té gavatx i no té mans".

-- La superficialitat en l'estimació d'un infant, en to pessimista:

"Amor de criatura, aigua en cistella que no dura".

-- Els al.lots juganers són comparats a la pesta pels pagesos:
"Cans i al.lots, pesta p'ets horts".

-- Una altra visió despectiva és aparellar-los als dementats:
"Infants i orats, diuen ses veritats".

-- I a més, els al.lots són causa de disgusts:
"Infants petits, disgusts petits; infants grossos, disgusts grossos".

Altres parlen de les relacions entre pares i fills:

-- Dos són sentències pedagògiques sempre vàlides, que tot educador hauria de tenir sempre presents:

"An es sants i an es minyons, no els promets que no els dons!"
"Segons s'al.lot, es jugaroi".

-- Els al.lots tornen esser aparellats als cans:
"Infant i ca, coneixen qui bé els hi fa", i la seva variant:
"Infant i ca, van allà a on bé li fan".

-- La discriminació de tracte queda patent en:
"Infant de fia, berenar i cadira; infant de nora, berenar i porta enfora".

Just dos refranys versen sobre nocions de puericultura:

"Infant de llet, prompte fet, prompte desfet".
"Infant d'un any, treu sa llet des capdavall".

Els refranys eivissencs que fan referència a l'educació són en general marcadament despectius, menyspreadors i carregats de pessimisme: hi manquen l'alegria i l'humorisme, constitueixen una visió de la infància un tant negativa per part dels adults.

Jaume Bover

(1) "LAS BALEARES", Tomo I, "Las antiguas Pityusas". Versión castellana de D. Santiago Palacio y D. Francisco Manuel de los Herreros. Imprenta de la Biblioteca Popular, Palma de Mallorca, 1886. Pàgs. 292-297.

(2) Isidoro Macabich, "HISTORIA DE IBIZA", vol. IV. Costumbrismo. Refraner (facilitado por D. Antonio Costa Ramón). Ed. Daedalus, Palma de Mallorca, 1967. Pàgs. 429-448.

Hace muchos años, demasiados años, se anunció la enseñanza gratuita en España. Pero claro, el tiempo ha pasado y no se han cumplido estas promesas hechas por el Ministerio de Educación y Ciencia. Cabría preguntarse el porqué, pero las respuestas llenarían varias páginas y serían de la índole más diversa y en vocabulario incomprensible.

Lo cierto es que actualmente la enseñanza en España sube anualmente en cuanto a precio, no en calidad. En los colegios privados el precio alcanza unos índices desorbitados, ya que las subvenciones estatales, si existen, son de una cuantía más bien irrisoria para las necesidades reales de la enseñanza.

Es suficiente observar el cambio casi constante de ministros de Educación para darse cuenta de que la enseñanza constituye un problema para aquellos organismos estatales que deben encontrar la solución. También es bastante clarificador el observar los programas de los ministros entrantes (recuérdese: el Calendario Escolar de Julio Rodríguez, la Selectividad, el Plan de EGB de Villar Palasí...) para comprobar que esos objetivos a lo único que contribuyen es a perpetuar el anacronismo de un nivel educativo retrógrado y anti-democrático (a base de lecciones magistrales y "empolladas" continuas).

Si no se consigue un cambio radical a corto plazo en el nivel educativo, con un sistema educativo fundamentado en las opiniones de los realmente afectados (estudiantes, profesores, padres...), continuaremos con este nivel marcado por aquellos que parecen desconocer los problemas, a pesar de ser, según marcan las leyes, los encargados de dar soluciones.

Ante las promesas incumplidas de enseñanza gratuita (recuérdese la famosa frase de la Ley que dice: "*Ningún talento se malogrará por falta de medios*"), y ante una enseñanza que persigue eliminar al estudiante su capacidad individual y convertirlo en "máquina de estudiar", los estudiantes, profesores y otras capas sociales nos preguntamos continuamente: ¿Cuándo y cómo vendrán las soluciones que se han preceptuado durante los últimos lustros?

Sería interesante discutir el concepto de "masificación" que dicen que existe en la enseñanza española. Porque, a mi entender, frente a unos precios desorbitados en la EGB, BUP y COU (ante Bachillerato y PREU) es difícil una "masificación", ya que muchísima gente debe dejar los estudios (incluso no comenzarlos) por falta de medios económicos. No puede existir "masificación" observando las necesidades reales del país.

Las soluciones inmediatas, a mi entender, podrían ser:

- enseñanza gratuita hasta los 16 años;
- reforma democrática de la enseñanza, protagonizada por los sectores verdaderamente afectados;
- ampliación de los puestos escolares;
- supresión de las asignaturas que pretenden moldear la mentalidad individual de la persona (Religión y Formación del Espíritu Nacional o FEN).

Josep Noguero1

¿dónde está la
enseñanza gratuita?

Camino vecinal

- A ciertos políticos les pasa lo mismo que a las amas de casa cuando limpian los muebles: que se les ve el "plumero".

- Los niños creen en los Reyes Magos. Los toreros, en los "bueyes majos".

- Está comprobado que en un cien por cien de los casos, los accidentes de los coches fúnebres camino del cementerio suelen ser mortales.

- Los bebés de los matemáticos, además de K-K, hacen 3'1416-3'1416.

- El famoso mitólogo Santiago Pérez, desde que se dedica a la mitología, suele firmar con el nombre de Jai-mito Pérez.

- Los árbitros de fútbol y los editores de revistas pornográficas tienen una cosa en común: que ambos son expertos en "pelotas".

- Una prueba clara, según las estadísticas, de que el nuestro es un país de analfabetos: abundan tan poco los lectores como los e-lectores, que ya es decir!

- Hay quien dice que Sócrates era invertido, cosa que no creo, por la sencilla razón de que, si fuera verdad, se llamaría SETARCOS.

- Normalmente, el papel suele ser blanco. A no ser en ciertos países no democráticos, donde al papel de periódico y a los billetes de mil (aunque por distintos motivos) los han puesto verdes.

- Antes de consultar el diccionario, siempre había creído que un "lupanar" era una tienda donde vendían lupas.

- No estoy de acuerdo con el refrán que dice: "Piensa mal y acertarás". Yo opino precisamente todo lo contrario: "Piensa bien y no acertarás".

- La U de URSS es una letra proscrita en nuestro país. Prueba de ello es que somos más tolerantes con la película "Helga" que con la palabra "hUelga".

- No hay duda de que los españoles tenemos "mala uva". Quizá por eso abundan tanto los vinos químicos.

- Una demostración de que pertenecemos a un país eminentemente agrícola: mientras desaparecen de nuestros campos las espigas, proliferan en nuestras playas los "espigones".

- A juzgar por su falta de interés, hay Socios Fundadores del CADE que merecerían llamarse Socios "Fundidores".

papers

vells

Actualment, amb la crisi econòmica, són freqüents les empreses i persones que quebren, i d'aquí vénen les suspensions de pagaments, els embargs, les subhastes de béns, etc. No obstant, no creguem que això sigui una cosa nova, com no ho és el savi refrany popular: "Qui s'allarga més que es llençol, mostra es peus".

A l'arxiu municipal de Calvià es guarden nombrosos inventaris que suposen altres tantes confiscacions o sequestres de béns. En la desena de 1716 a 1726, per exemple, en trobam 14, tots ells curiosíssims. Perque els lectors es puguin fer una idea de lo que posseïa la gent d'aquell temps, tan enfora de l'actual "societat de consum", en reproduïm un a l'atzar:

"Die als 15 desembre 1722

Los demunt dits die y any constituit personalment lo honor Joan Salva Balle Rl. en case y habitacio de Pera Carbonell gros ab compañía del Scriba y lo misatje per afecta de sequestrar tots los bens qui no son sequestrats y ceja sequestrat lo siguent.

Per una case de pi vella ab son pañy y clau dins de la qual ceja trobat 9 cañoms stopata nous y usats y una cuxinera brinet brodada blau.

Item onse camias de home usades bri y stopa, 6 y 5 camias brinet de case.

Item 4 calsons de lli bri y stopa y quatre brinet de case 3 guardapits bri y coto obrat escalat y dos guardapits vells y una cuxinera vella brinet de case.

Item un tros de filanpua nou duas canes.

Item 3 camias brinet y 3 bri y stopa de home y 4 de dòna 2 brinet de casa y 2 bri y stopa un ramosillo bri y coto 5 camias de miñó 3 novas y dos vellas, mes uns calsons de lli y una camia bri y stopa mes dos guardapits de bri y coto usats, mes un llansol stopa grossa y 3 tovallatas de taula una vella duas novas de stopa.

Item un uxol y una destrelata y cerca pous de ferro ab 4 ganxos.

Item dos taulatas de pi usades y 4 cadiras de corda patitas.

Item un pot blanch sull y una llossa.

Item una holla de ferro que diuen es de lamon Vador.

Item 2 sachs de cañom en blat usats circa dos quarteres y dos sachs un de bri y stopa dins del qual ce troban 3 barcelles farina y lo altre de mitje llane dins del qual ce troba circa 3 barcelles farine nia un sach de demia Varger cañom stimat 5 barcelles 3 almuts y altre sach den Vador stimat 4 barcelles blat y la farina dels Vadors.

Item dos alfabias mitjanceras una plena de oli y laltre mitje de morcas y una gran plena de oli y altra alfabia gran plena de olivas y altre alfabia mitjancera mitje de vinagre.

Item un llansol de stopa usat dos tavajolas filanpua una vella y altre nova 7 camias de home brinet de case usades mes una vanava fil y stopa gra de hordi; y 2 portalets filanpua mes un vel brinet usat y una tavajola brinet de case usade.

Item 8 torcabocas nia dos vells gra de ordi; 2 calsons de lli bri y stopa usats de home mes 5 gipons bri y coto de home blanchs dels quals nia un de son fill Damia.

Item 3 cuxineras dos blaves brodadas blau una blanca ab randata de las y altre cuxinera patita brodat blanch; y una tala de llansol brinet de case.

Item una case de poll usade un llansol bri y coto ab randes per enmix y al redor y altre llensol brinet usat dos llansols de stopa grossa

4 llansols bri y stopa 4 calsons de lli bri y stopa y 6 camias brinet de case; la dita case y roba diuan que es tot den Demia Arrendador de son pieras.

Item un sach cañom ple de blat el qual diuan que es des Vadors - 1 quartera 3 barcelles.

Item un sach de mitje llane en favas des Vadors - 1 barcella 4 almuts, y una sacata destopa en bordi - 1 gra. 1 barc. hordi.

Item altre sach de cañom en llavor de lli - 1 quartera 2 barcelles y 1 quartera blat.

Item una cortarola plena de vinagre y una romane mitjancera.

Item 5 alfabis mitjanssaratas 2 plenas de pebras y 3 plenas de oli vas,

Item una case de garrovas stimades 150 quintars, y una rucha gela-dè; un mul somari de dos anys pel negra.

Item duas trutjes nia una qui amana porcell y duas porcastres y 6 porcells mitjancers.

Item duas rotas en la Possò Santa Ponssa en el samanter de las rotas Vellas sembrades.

Item altre rota en dita Possò.

Item 35 cases de aballas de tot lo qual ettc."

Testes Harnau Moragues Gm. Pujol

Die 15 desembre 1722

Fa fiance Harnau Moragues barragot de grat ettc.

Testes Gm. Pujol y Pera Joan Machari.

PRÓXIMOS PARTIDOS DE

BALONMANO

<u>15 febrero:</u>	C A D E	-	CIDE
<u>22 febrero:</u>	CIDECO	-	C A D E
<u>29 febrero:</u>	C A D E	-	HONDEROS

En las fechas subrayadas, los partidos se jugarán en la pista de la Playa de Torà, a las 11'45 de la mañana.

SOCIOS!: Acudid a animar al equipo del C A D E , que bien lo necesita!

" V O R A M A R " : BOLETÍN INFORMATIVO DEL CLUB ARTISTICO
DEPORTIVO (C A D E) DE PEGUERA.

Nº 20 - Febrero 1976. Director: Pedro Orpí Ferrer.

Depósito Legal: P. M. 450 - 1974.

Edición realizada en la Asociación de Vecinos de Peguera.

I N D I C E

	Pág.
"Primera pàgina"	1
Peguera ayer y hoy	2
Asociación de Vecinos.	3
"Anau vius..."	5
Ayuntamiento	6
"Tres dies a la Vall d'Or"	8
Tema de hoy: ¿Cocinero o economista?	14
"Refrans i educació a Eivissa".	15
¿Dónde está la enseñanza gratuita?	16
Camino Vecinal	17
"Papers vells"	18
CADE: Balonmano.	19
Indices.	20

COLABORA EN ESTE NUMERO:

Jaume Bover	Lleonard Muntaner
Adolfo Colomar	Josep Noguerol
Francesc Jiménez	Pere Orpí
Sebastià Jordana P.	Gabriel Tomàs
Teresa Jordana	

PROTECTORES DE "VORA MAR":

HOTEL VILLAMIL	ULTRAMARINOS LOBA
MINI-GOLF PEGUERA	SEBASTIAN TORRENS ESTEVE
FAMILIA JORDANA	JUAN SALOM SIMO
HOTEL "CALA FORNELLS"	JUAN ESTEVA MIR
HOSTAL FLOR LOS ALMENDROS	ANTONIO JUAN PUJOL
PANADERIA COLOMAR	HOTEL BELLA COLINA
CAJA DE AHORROS	BARTOMEU GAYA
HOTEL DON MIGUEL - ROYAL	APARTAMENTOS ARIANY
CAFETERIA FRANCISCO	ESTANCO Nº 1
HOSTAL PORCEL	BANCO DE CREDITO BALEAR
HOTEL "MAR I PINS"	HOTEL VILLA REAL (Camp de Mar)
SUPERMERCADO OASIS	PERLAS MAJORICA (Peguera)

Domicilio Social del CADE: Carretera de Andratx s/n PEGUERA (MALLORCA)

NOTA: Los artículos aparecidos en este número, expresan únicamente la opinión de sus respectivos autores.

PORTADA: Original de Teresa Jordana.